

LANGZS

LANDELIJK ADVOCATEN NETWERK
GEWELDS- EN ZEDENSLACHTOFFERS

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Postbus 20301
2511 DP Den Haag

Utrecht, 31 mei 2021

Betreft: het wetsvoorstel Seksuele Misdriven

LANGZS heeft kennis genomen van het aangepaste Wetsvoorstel Seksuele Misdriven en is verheugd over het verzoek van de minister aan ons om hier wederom schriftelijk via een consultatie op te reageren. Van deze gelegenheid maakt LANGZS weer graag gebruik.

In het eerdere wetsontwerp stond de strafbaarstelling van (algemeen gezegd) "onvrijwillige seks" omschreven als "seks tegen de wil" en was opgenomen in een afzonderlijk wetsartikel; dit artikel is (terecht) nu geheel vervallen.

In het herziene wetsontwerp staat echter onvrijwillige seks nu omschreven als het "ontbreken van de wil". Zoals LANGZS ook al bij de eerste consultatie opmerkte rijst hier de vraag: waarom niet gewoon met de definitie aansluiten bij de tekst van artikel 36 van het Verdrag van Istanbul ("zonder wederzijds goedvinden"). Dat impliceert een verdergaand zich vooraf vergewissen van wat de ander wil of wat de ander niet wil. En dat was ook de bedoeling van het Verdrag.

In de afdeling Seksuele Misdriven is nu eerst een algemeen artikel opgenomen met daarin de definitie van het "verrichten seksuele handelingen met een persoon" (239 Sr).

Dan zijn er vervolgens de artikelen over de delicten aanranding en verkrachting; ieder delict vervat in een apart wetsartikel. En beide artikelen zijn daarbij nu, zoals ook gewenst door o.a. LANGZS, "gelaagd in zwaarte" opgebouwd:

Aanranding:

- 240 Sr schuldaanranding (max 2 jaar)
- 241,1 Sr opzetaanranding (max 6 jaar)
- 241,2 Sr gekwalificeerde ontucht nl met dwang, geweld of bedreiging (max 8 jaar)

Verkrachting:

- 242 Sr schuldverkrachting (max 4 jaar)
- 243,1 Sr opzetverkrachting (max 9 jaar)
- 243,2 Sr gekwalificeerde verkrachting nl met dwang, geweld of bedreiging (max 12 j.)

De huidige opbouw acht LANGZS beter voor een ieder te volgen en is daarnaast systematisch ook logischer.

Seksuele delicten jegens minderjarigen en verjaring.

Er zijn een aantal delicten waar het punt van verjaring een rol speelt vanwege de op te leggen maximale strafmaat en omdat zij niet opgenomen worden als uitzondering op de algemene verjaringsregel.

Het verjaringsartikel 70 Sr wordt door de minister uitgebreid met een 3^e lid: indien gepleegd t.o.v. iemand jonger dan 18 jaar dan verjaren niet

241,2 Sr opzetaanranding met dwang, geweld of bedreiging
243,1 Sr opzetverkrachting
244,2 Sr seksueel binnendringen bij functioneel afhankelijk persoon
245,2 Sr seksueel binnendringen bij geestelijk of lichamelijk onmachtige

LANGZS meent dat ook bij de volgende onderdelen van deze delicten indien gepleegd jegens minderjarigen dus

241,1 Sr opzetaanranding
242 Sr schuldverkrachting
244,1 Sr seksuele handelingen bij functioneel afhankelijk persoon
245,1 Sr seksuele handelingen bij geestelijk of lichamelijk onmachtige

opgenomen moeten worden in artikel 70, 3 Sr als zijnde de uitzonderingen op de hoofdregel van artikel 70, lid 1 en dus niet verjaren.

Dan zijn er nog de kinderpornografie-misdrijven die zijn opgenomen in de artikelen 251,1 Sr en 252 Sr (bijwonen kinderpornografische voorstelling). Hier is de maximale strafdreiging 6 jaar en is er dus sprake van verjaring. Om dit verschijnsel, wat immers algemeen verafschuwd en afgekeurd wordt, zo effectief mogelijk de kop in te kunnen (blijven) drukken, zou ook hier geen verjaring plaats moeten vinden.

De belangrijke vraag die we ons namelijk moeten stellen is: vinden we het als maatschappij wenselijk dat er überhaupt sprake is van verjaring bij de seksuele delicten die gepleegd worden jegens minderjarige slachtoffers?

De Memorie van Toelichting staat (en terecht!) vol met termen als seksuele autonomie, seksuele gelijkwaardigheid en de overwegingen dat we weten dat kinderen bijzonder kwetsbaar zijn en bescherming nodig hebben, dat we bekend zijn met de schadelijke gevolgen voor minderjarigen, en dat seksueel misbruik een doorkruising van de seksuele ontwikkeling van een kind is.

Dit alles valt echter toch niet te rijmen met de keuze om dan bepaalde seksuele misdrijven gepleegd m.b.t. jongeren te laten verjaren door de gekozen lage strafdreiging. Het is toch ook een feit van algemene bekendheid te noemen dat jonge slachtoffers van seksuele misdrijven over het algemeen pas na langere tijd aangifte doen of in staat zijn aangifte om te doen. Hier moet de wetgever de helpende hand bieden om de dreiging van verjaring in die gevallen te voorkomen.

Dan nog een ander punt. Bij de artikelen 244 Sr en 245 Sr staat geen extra lid opgenomen in geval van dwang (dat zit hem in zekere zin al in de afhankelijkheidsverhouding) of als er sprake is van geweld of dreiging met geweld. In het huidige artikel 249 Sr is er alleen sprake van "ontucht". LANGZS meent dat het aspect dwang/geweld ook hierin als strafverzwarend element opgenomen zou moeten worden in een afzonderlijk lid.

Lof verdient in ieder geval het feit dat de strafrechtelijke bescherming wordt uitgebreid tegen online seksueel kindermisbruik, en tegen het seksueel benaderen van kinderen; zelfs in de voorfase van seksueel misbruik. Ook is het een goede zaak dat de strafbaarstelling van kinderpornografie beter toegesneden is ("het techniekonafhankelijker maken" aldus de memorie) op de moderne verschijningsvormen zoals live streamingsbeelden.

"Wraakporno".

Binnen het netwerk van LANGZS werden wij, overigens zeer terecht, geconfronteerd met de vraag waarom "wraakporno" (139 h Sr) niet ook meteen binnen het huidige wetsontwerp is getrokken. Het betreffende artikel is versneld ingevoerd per 1 januari 2020 in het kader van de "wet herwaardering van de strafbaarstelling actuele delictsvormen". Het is opgenomen als misdrijf tegen de openbare orde. De versnelde invoering is niet voor niets gebeurd; strafbaarstelling was dringend nodig om het probleem aan te kunnen pakken.

Bij de bespreking van het betreffende wetsontwerp vond de minister dat het artikel onder de misdrijven tegen de openbare orde geplaatst moest worden en niet onder de misdrijven tegen de zeden. Ondanks het feit dat het college van procureurs-generaal dat wel adviseerde om te doen. Als andere optie adviseerden zij het woord "seksueel" uit de delictomschrijving te schrappen bij de door de minister gewenste plaatsing onder misdrijven tegen de openbare orde. Zie hierover het artikel mr. M. Berdsen in NTS 2020 nr 2: "Een verbod op wraakporno".

Het lijkt LANGZS een goed moment voor de minister om toch nog eens opnieuw deze discussie te voeren waarbij wij

el Seksuele Misdrijven. Die vlag dekt de lading beter!

bestuurslid LANGZS